

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR : D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR : I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

Pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Strălnăitatea : 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6
Vis-à-vis de Palatul Justiției

S U M A R

Proiectul de revisuire a codului de Procedură civilă, urmărirea imobiliară de d. I. N. Cesărescu.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ:

Curtea de Apel din Iași, s. II. Gr. M. Sturdza cu I. Zarifopol, cu o adnotațiune de d. D. Alexandresco.

Proiectul de revizuire a Codului

DE

PROCEDURĂ CIVILĂ

Urmărirea imobiliară

(Urmare) ¹⁾

Prima modificare, după ordinea numerică a articolelor, relativă la urmărirea imobiliară, o găsim în al. 2 de sub art. 494 pe care l transcriem în întregimea lui :

Art. 494. Creditorii personali ai unui împreună moștenitor sau ai unui asociat nu vor putea să urmărească și să pună în vânzare partea dăvălmașă a datornicului lor, în imobilele moștenirii sau societății. Ei vor trebui mai întâiu să ceară împărțea sa licitația imobilelor ce se află în devălmașie.

Se poate însă vinde partea devălmașă (indivisă), dacă cătimea ei este neîndoelnic stabilită și lămurită (liquidă).

Principiul care rezultă din acest articol, este următorul : Partea indivisă a unui comoștenitor (împreună moștenitor) sau a unui asociat nu se poate urmări de către creditorii lor personali, înainte ca acești creditorii să fi provocat eșirea din indiviziune.

Care este fundamentul juridic al acestui principiu ? Starea de indiviziune ; adică starea aceasta de fapt în care se găsesc comoștenitorii sau coasociații ? Sau imposibilitatea de a determina ceia ce aparține debitorului și prin urmare teama de a face o urmărire fără obiect ? Cu alte cuvinte, e suficient ca o stare de indiviziune să existe

pentru ca urmărirea să devie imposibilă sau trebuie ca și partea debitorului dăvălmași să nu fie, ori să nu se poată determina fără împărțea ?

Iată întrebarea ce se pune astăzi în practică sub imperiul actualului articol 494 din pr. civ. Și cestiunea nu este fără interes, căci de la răspunsul ce vom da, atârna rezolvarea cestiunii de a se ști dacă, fiind dată în mod cert și determinat cătimea indivisă a debitorului, obligațiunea creditorilor de a provoca împărțea, mai subsistă sau nu.

În adevăr: dacă admitem că starea de indiviziune, este cauza provocării partagiului, atunci, de la început, fără nici o altă cercetare prealabilă, urmărirea nu poate avea loc fără ca mai întâiu să se provoace eșire din indiviziune. Dacă din contră, admitem că, ceia ce împiedică urmărirea este numai imposibilitatea determinării porțiunii cuvenite debitorului, atunci numai încapă îndoială că ori de câte ori obstacolul acesta dispăre, urmărirea poate să aibă loc independent de orice împărțire.

Art. 494 din actualul cod de procedură nu se pronunță în mod categoric asupra nici unui sistem. De aci discuțiunii și varietate de soluțiuni.

Jurisprudența însă inclină mai mult pentru cel de al doilea sistem și anume că urmărirea se poate face chiar fără împărțire când partea indivisă a debitorului este certă și determinată ⁽²⁾ ; de și după termenii generali în care este radactat art. 494 Cod. pr. civ. cât și art. 1825 C. civ. s'ar părea că sistemul legiuitorului ar fi acela al primului sistem.

Proiectul de revizuire în aliniatul 2 de sub art. 494, adoptă sistemul jurisprudenței, curmând ast-fel orice discuțiunii și neînțelegeri în această privință.

Dar dacă din acest punct de vedere, noua redacțiune a art. 494 ne satisface, cu toate acestea nu credem ca el să ne scutească de alte controverse

¹⁾ A se vedea Curierul Judiciar No. 8 de la 27 corent.

⁽²⁾ Veți revista de Drept și Sociologie. An. II No. 2 p. 209 și urm.

cară se pot naște pe viitor și la cară a dat loc actualul text de lege.

Așa, rămâne întregă cestiunea de a se ști dacă art. 494 este limitativ sau simplu enunciativ, adică dacă el se aplică numai când este vorba de moștenitorii și asociații în dăvălmașie, sau și când e vorba de ori-ce coproprietari cară nu sunt nici moștenitori nici asociați? Ne explicăm: Să presupunem că cine-va dăruiesce unul sau mai multe imobile la două, trei sau patru persoane. Toți aceștia nu sunt nici moștenitori nici asociați. Dacă se va întâmpla ca partea unuia dintr'înșii să fie *neindoelnic stabilită și lămurită*, creditorii personali ai lui, nu se pot prevala de dispozițiunile art. 494?

Interpretând după litera textului noul articol, s'ar putea susține negativă, pe când dacă am căuta să vedem spiritul în care el a fost redactat ast-fel, ar trebui să recunoaștem că nu există nici un cuvânt care să împedice ca și proprietarilor dăvălmași alții de cât moștenitori sau asociați, să se aplice prescripțiunile noului articol 494.

Ori-cum ar fi, cestiunea rămâne deschisă ca și sub imperiul actualului cod.

O altă cestiune care se poate ridica, este și următoarea: Art. 494 se aplică numai când este vorba de o universalitate de bunuri, de mai multe imobile, sau și când există numai un singur imobil? Și pentru a învedera mai bine cestiunea, să luăm un exemplu: Să presupunem o succesiune deschisă. Sunt 4 moștenitori. Toată averea consistă într'un singur imobil, o moșie. Putea-vor acești moștenitori, când creditorii personali ai unuia din ei ar pune în vânzare partea indivisă a acestuia, să-și respingă sub cuvânt că stăpânesc imobilul în indiviziune? Iar creditorii, fi-vor oare obligați să provoace mai întâi împărțeala?

Și mai departe. Dacă presupunem că partea debitorului urmărit este *neindoelnic stabilită și lămurită*, creditorii lui personali n'ar putea să invoace prescripțiunile noului text de lege?

Noul art. 494, ca și actualul cod spune, că creditorii personali ai unui *împreună moștenitor* (comoștenitor) sau ai unui asociat, pot să urmărească, partea *dăvălmașe* (indivisă) a datornicului (debitorului) lor, în imobilele moștenirii sau societății.

Tot asemenea art. 1825 c. civ. spune că partea nedivisă a unui coerede în imobilele succesiunii etc.

Va se zică dar, numai atunci când este vorba de mai multe imobile, de o universalitate de bunuri, art. 494 pr. civ. ca și 1825 c. civ. intervin pentru a face excepție la dreptul comun, în orice alt cas ele nu se aplică. Prin urmare atunci când e vorba de un singur imobil de și acest imobil s'ar stăpâni de mai multe persoane în dă-

vălmașie, fie ele moștenitoare sau nu, creditorii personali ai unuia din acești dăvălmași vor putea urmări și vinde partea dăvălmașe a acestuia. Și această soluțiune este atât de adevărată, în cât o jurisprudență aproape constantă se pronunță în acest sens⁽³⁾.

Dar atunci, dacă așa s'a interpretat art. 494 din actualul cod de procedură și tot acesta va fi sensul noului articol, întrebăm: pentru ce această deosebire între cazul când sunt mai multe imobile căzute în succesiune și acela în care e numai unul? Care este rațiunea? Inconveniente pe cară le presintă dăvălmașia a mai multor imobile, nu sunt aceleași ca și pentru un singur imobil. Numărul mai mare sau mai mic al imobilelor constituie, oare neajunsurile unei dăvălmașii, sau dăvălmașia însăși?

Acestea zise vom trecem mai departe.

I. N. Cesărescu

(Va urma)

Doctor în drept din Paris, Avocat

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

CURTEA de APEL din IAȘI, Secțiunea II

Președenția D-lui I. I. VRÂNCIANU, Președinte

Audiența de la 3 Ianuarie 1900

Gr. M. Sturza cu I. Zarifopol.

Termen de grație.—Ordine publică.—Acordarea lui, după aprecierea suverană a judecătorilor, fără nici o cerere scrisă din partea debitorului.—Casul în care debitorul este urmărit în baza unui titlu executor.—Neaplicarea art. 400 urm. și 525 Pr. civ.

Termenul de grație, pe care judecătorii pot să-l acorde debitorilor de bună credință, amenințați de ruină, neconstituind, în transacțiunile omenestii, vre un drept în favoarea cuiva, pentru ca el să poată face obiectul unei contestațiuni sau unei reclamațiuni scrise, ci fiind o măsură de umanitate și de ordine publică, mai pre sus de însăși voința părților, lăsată la suverana apreciere a instanțelor de fond, poate fi acordat, mai ales în momente de crasă, după cererea orală a debitorului, chiar când el este urmărit în baza unui titlu executor, și aceasta fără ca debitorul să aibă nevoie de a face o contestație la urmărirea conform 400 urm. și 525 Pr. civ.

Curtea deliberând, și

Având în vedere apelul făcut de d. avocat G. C. Anastasiu, procuratorul Principelui Gr. M. Sturza, contra jurnalului trib. Iași, secția III, No. 7069 din 4 Decembrie 1899, relativ la termenul de grație acordat de tribunal d-lui Ioan Zarifopol;

Având în vedere menționatul jurnal precum și debaterile contradictorii, apelantul susținând că nu se

⁽³⁾ Cas. Sect. Unite 1878 Bul. 78 p. 437; Cas. 1881 Bul. 91 p. 584; Cas. 11 Oct. 1899. Rev. de Dr. și Soc. No. 2 An. II p. 210. Contra C. Iași S. I. 1889. Dr. No. 29 din 1889.

poate acorda un asemenea termen de grație, fie pentru că: 1° debitorul n'a făcut în prima instanță o contestație în regulă conform art. 400 ori 525 Pr. civ. combinate cu art. 126 Pr. civ., fie pentru că: 2° debitorul se găsește în unul din casurile prevăzute de art. 128 Pr. civ., presintă adecă mai puține garanții de îndestulare în viitor de cât chiar în prezent — și ast-fel nu merită un termen de grație așa cum s'a acordat d-lui Zarifopol și încă pe un timp atât de îndelungat;

Considerând că termenul de grație din art. 1101 C. civ. nu constituie în transacțiile omenești nici un drept în favoarea cuiva, pentru ca ast-fel să poată face obiectul vre unei reclamațiuni sau vre unei contestațiuni scrise; că, deci, nu poate fi vorba nici de aplicarea art. 400 și nici de aplicarea art. 525 Pr. civ.; că însă termenul de grație fiind o măsură de umanitate lăsată în deplina și exclusivă suveranitate de apreciere a judecătorilor, nu actele orî contestațiile *pretabil scrise*, ci împrejurările momentului și prin urmare solicitarea orală și instantanee a unui debitor amenințat de ruină, este îndestulătoare pentru a determina aprecierea judecăteii, în cât privește admiterea unei măsurii, considerată ca de ordine publică, mai presus adecă de însăși voința părților;

Considerând că art. 126 comb. cu art. 128 Pr. civ., (pe care cu deosebire se întemeiază apelantul) nu sunt menite a tranșa chestiunea discutată astă-dî între părți, — dacă adecă să cere să fie formulată *in scris*, cererea unui termen de grație, — așa cum pretinde apelantul; că cel mult menționatele articole constituiesc îngrădiri față cu judecătorii — atât sub raportul formal cât și sub raportul admiterii în fond a unui termen de grație; nici într'un cas însă acele articole nu conțin o decădere pentru acel ce ar solicita un asemenea termen de grație, fără un anume act scris; — că deci și întru cât art. 1101 C. civ. și 126 Pr. civ., nu fac nici o distincție, facultatea admiterii termenului de grație, rămâne aceeași, fie că se cere un atare termen în decursul instanței de valorificare a unui drept oare-care, fie că s'ar cere în urmă și față de un titlu executoriū;

Considerând că este de notorietate publică crisa generală a mai tuturor țărilor din Europa; că, în deosebire, pentru țara noastră, asemenea crisa a luat proporții ne mai auzite și că, prin urmare, în asemenea împrejurări, ar fi să se aducă o ruină în averea debitorului I. Zarifopol, dacă i s'ar vinde acum moșia sa Cucuteni, în valoare de 4 până la 5 sute de mii franci; că deci dată fiind poziția materială a Principelui Gr. M. Sturza, nu este de admis, că o trăgănare de câte-va luni să poată influența până într'atât mersul normal al afacerilor sale bănești; că însă pentru a menaja și interesul său ca creditor, judecata găsește prea îndelungat termenul de zece luni, acordat d-lui I. Zarifopol de judecata primei instanțe, urmând ast-fel să fie redus acest termen, numai la 7 luni, cu începere de astă-zî.

Pentru aceste considerente, în numele legii; Decide: Admite în parte apelul, etc.

(ss) Gh. Roiu, N. Volenti, D. Porfiriu.

Osebită părere

Considerând că cererea de a se acorda debitorului

un termen de grație, ca și orî-care cerere incidentă ce se ivește în cursul urmăririi, trebuie făcută conform art. 400 din Pr. civ., prin o contestațiune în regulă asupra execuțiunei silite, care să se judece de urgență cu formele prevăzute în al. 2 din art. 400 și următorii, 528 și următorii Pr. civ.; că, dacă cu ocaziunea judecării unei reclamațiuni în fond, adecă a existenței sau neexistenței unei datorii, debitorul poate invoca un termen de grație, ca mijloc de apărare, fie în principal, fie în conclusiuni subsidiare, fără îndeplinirea a vreunei formalități scrise, nu este tot așa când creditorul obținând un titlu executoriū urmărește și scoate în vînzare imobilul debitorului său; în asemenea caz, acordarea termenului de grație atrăgînd amânarea adjudicațiunei, cererea trebuie făcută în scris, conform textelor sus citate combinate cu art. 530 și urm. Pr. civ.

Pentru aceste motive, sub-semnatul sunt de părere a se respinge termenul de grație și deci a se primi în totul apelul Principelui Gr. M. Sturza.

(s) I. I. Vrâncianu.

Adnotațiune.—Plata nefiind de cât îndeplinirea prestațiunei datorite⁽¹⁾, debitorul trebuie, în principiu, s'o îndeplinească în întregimea ei, fără a putea oferi îndeplinirea ei numai în parte, și aceasta chiar dacă lucrul datorit ar fi divisibil (art. 1101), pentru că, după art. 1060, obligația chiar divisibilă trebuie să se execute între creditor și debitor ca și cum ar fi indivisibilă. Cât pentru cazul în care obligația ar fi indivisibilă, plata parțială este chiar cu neputință.

Principiul că debitorul nu poate să facă plăți parțiale suferă mai multe excepțiuni, din care cea mai însemnată este aceea care permite judecătorilor de a acorda debitorilor nenorociți unul sau mai multe termene de grație (art. 1101 C. C. și 33 Legea judec. de pace din 1 Iunie 1896).

În nota de față, ne vom ocupa de această excepție și ne vom folosi de deciziunea Curței din Iași spre a expune aci întreaga teorie a termenului de grație.

Fie-care din adnotațiunile noastre este, în adevăr, o modestă monografie asupra chestiunei pe care o resolvă decisiunea ce comentăm; și dacă adese orî recurgem la decisiile emantate de la tribunalele străine, aceasta o facem pentru că repertoriile străine de jurisprudență sunt mult mai bogate în spețe de cât ale noastre. Cu ocaziunea adnotării unei decisiuni străine, reamintim însă dreptul nostru cel vechi, jurisprudența și doctrina noastră, deosebirea între legea noastră și cea străină, etc. A comenta în acest mod o hotărîre străină, nu este deci *a căra apă la mare*, după cum s'a zis pe nedrept⁽²⁾, și chiar acei cari au autori străini în biblioteca lor, pot, într'un

(1) *Solutio est præstatio ejus quod in obligatione est.*

(2) Vezi *Dreptul*, No. 77 din 1899, p. 632, nota ultimă.

moment dat, să tragă un folos oare care din munca ce depunem în slabele noastre încercări.

Vom răspunde de asemenea la imputarea ce ni s'a adus că rău facem de adnotăm sentințele tribunalelor și curților. Dacă une-ori ne-am permis de a atrage atenția publicului cetitor, care este atât de restrâns, asupra unei deciziuni emanate de la un tribunal sau de la o curte de apel, aceasta am făcut-o pentru a provoca o emulațiune între judecători, spre a'și motiva mai bine decisiile lor; și apoi, multe din spețele care se prezintă la instanțele de fond ne mai ajungând la Curtea de casație, sau judecându-se de această instanță supremă după un timp îndelungat, este bine de a se atrage atenția lumii juridice și asupra lor, cu o oară mai înainte, atunci când chestiunea prezintă o actualitate oare-care. Aceasta se practică pretutindeni. Deschidă ori și cine repertoriile străine de jurisprudență, precum Dalloz, Sirey, etc., și va vedea că nici o decizie însemnată a unui tribunal sau unei curți, nu scapă de controlul doctrinei. Notele cele mai însemnate ale regretatului profesor Labbé, care în curând vor apare în volum, sunt mai toate asupra decisiilor tribunalelor sau curților, și aceste note sunt scrise și publicate înainte de a se fi pronunțat Curtea supremă. De ce n'am putea și noi face ceea ce fac alții? Suntem prea mic și prea neînsemnat pentru a se presupune că părerea ce ne dăm une-ori ar putea vre-odată să producă vre-o înrîurire asupra judecătorilor superiori!

Cât pentru crima fără seamăn ce comitem zilnic de a cita legiuirile străine, și mai cu samă noul Cod german, care, ori cât de imperfect ar fi, este ultima expresiune a științei noastre, lucru pentru care am fost aspru dojenit⁽³⁾, vom observa că însuși savantul nostru contradictor îl citează foarte des. Pentru ce dar să nu avem și noi același drept?... Pentru că tot ce scrim se găsește în cărțile nemțești sau franceze. Dar atunci devin inutile nu numai monografiile noastre, ci și ale altora. Să încetăm deci cu toții de a scrie și să ne dedăm trândăviei! Suntem așa de puțin la număr acei care ne îndeletnicim cu scrisul și producem câte ceva, în cât ar trebui să nu căutăm a ne descuraja unii pe alții.

Aceste explicațiuni fiind date, să venim acum la subiectul ce ne am propus a trata, adică la termenul de grație.

⁽³⁾ «Nu împărtășiți apoi și D-voastră părerea mea, dice articolul suscitată din *Dreptul*, că articolele Cod. Napoléon corespundătoare cu articolele noului Cod. civil german (*Radbrechen sie deutsch*, adică stâlcești nemțește) ? le află ori-cine în *Erust-Barre «Vergleichende darstellung des deutschen und französischen bürgerlichen Gesetzbuches»*? Ba da, suntem de această părere; însă atunci ne întrebăm: pentru ce le citați și D-voastră?..»

Termenul de drept este acela care rezultă din voința părților, din însuși contractul lor, sau din o dispoziție legislativă⁽⁴⁾, și care este un drept, ear nu o favoare pentru acel în folosul căruia el a fost constituit.

Termenul de grație este acela pe care judecătorii *pot*, în unele casuri, prin favoare și pentru motive de umanitate, să'l acorde debitorului nenorocit și de bună credință. (Cpr. art. 1021, *in fine*, 1101, 1366, 1582, 1831 C. C., 126 urm., 502 Pr. civ., art. 33 L. jud. de pace din 1 Iunie 1896, etc.).

Prin derogare de la dreptul comun, judecătorii *pot*, deci⁽⁵⁾, după cererea debitorului, și chiar din oficiu și în lipsa lui (art. 127 Pr. civ.)⁽⁶⁾, în ori-ce caz pentru motive de umanitate, ținând socoteală de situația nenorocită în care el se găsește, de sărăcia sa, după cum se exprimă Pothier⁽⁷⁾, să acorde unul sau mai multe termene⁽⁸⁾ debitorului a cărui datorie este expirată, și să fracționeze plata în mai multe termene succesive.

Astfel, presupunând o datorie de 5000 de lei, judecătorul poate să hotărească că debitorul va plăti câte 1000 lei pe fie care lună. Dreptul judecătorului de a împărți plata unei datorii divisibile în mai multe termene, rezultă: 1° din expresiunea *cu toate acestea*, care legând cele două paragrafe între ele, arată că § 2 cuprinde o derogare de la § 1; 2° din discuțiunea urmată în Consiliul de Stat; 3° și în fine, aceasta era și părerea lui Pothier, pe care autorii Codului francez l'au reprodus în totul⁽⁹⁾.

⁽⁴⁾ Veđi, de ex., L. din 27 April 1877 (art. 4) pentru suspendarea prescripțiilor și a termenelor unor acte judecătorești pe timp de stare de războiu.

⁽⁵⁾ Art. 1101 lasă, în adevăr, la facultatea judecătorului de a admite sau nu termenul de grație cerut de debitor. Cpr. Cas. rom. Bulet. S-a II, anul 1891, p. 817. Bulet. S-a I, anul 1897, p. 159. *Curierul judiciar*, No. 36 din 1898.

⁽⁶⁾ Cpr. C. Galatz. *Dreptul* No. 2 din 1895 și *Curierul judiciar* din 1895, No. 7, T. Huc, VIII, 34. Garsonnet, *Pr. civ.*, III, § 560, p. 579, 580. Chauveau sur Carré, *Lois de la procéd. civ.*, p. 619, Q. 526. Boitard et Colmet-d'Aage, *Pr. civ.*, I, 266. Boncenne, *Théorie de la procéd.*, II, p. 509. G. Tocilescu, *Pr. civ.*, II, 144, *in fine*, și 147. Larombière, *Oblig.*, III, art. 1244. No. 31. Pand. fr., *Oblig.*, I, 3264. Al. C. Șendre, *Pr. civ.*, I, partea II, 675.

⁽⁷⁾ Pothier, *Oblig.*, II, 536.

⁽⁸⁾ Cum că judecătorul poate să acorde mai multe termene, aceasta rezultă necontestat atât din art. 1101 C. C., cât și din art. 126 Pr. civ., care vorbesc *de termene* la plural. Cpr. Al. C. Șendre, *Pr. civ.*, I, partea II, 671, p. 769. In casurile art. 1021 și 1366, nu se poate însă acorda de cât un singur termen. Cpr. Larombière, *Oblig.*, III, art. 1184, No. 48.

⁽⁹⁾ Cpr. Pothier, II, 536. Aubry et Rau, IV, § 319, p. 161, t. și n. 7. Marcadé, IV, 692. Demante, V, 183 bis IV. Baudry, II, 1032. T. Huc, VIII, 34. Thiry, III, 50. Arntz, III, 171. Laurent, XVII, 575. Al. C. Șendre, *op. cit.*, 671, p. 769, *in fine*. F. Herman, III, art. 1244, No. 9. Garsonnet, *Pr. civ.*, III, § 558, p. 571. Demolombe, XXVII, 245. Larombière, III, art. 1244, No. 25. Boncenne, *Théorie de la procédure*, II, p. 517, *ad notam*. Pand. fr., I, 3294. Massé-Vergé, III, § 561, p. 426, n. 4.— *Contrà*. Duranton, XII, 88.

Această facultate acordată judecătorilor, admisă și în dreptul anterior⁽¹⁰⁾, fiind derogatorie de la legea contractanților și, în orî-ce caz, exorbitantă, de oare-ce printr'nsa se dispune de dreptul creditorului⁽¹¹⁾, ei nu vor putea să acorde termene de grație de cât debitorilor nenorociți și de bună credință, cari merită asemenea favoare excepțională, și numai în casurile în care asemenea termene nu sunt de natură a compromite drepturile creditorului. De aceea, § 1 a art. 1101 obligă pe judecători a nu usa de facultatea ce le dă legea de cât cu mare rezervă. Judecătorii fondului, suverani apreciatori ai faptelor, aș, în această privință, o putere discreționară necontrolată de autoritatea superioară⁽¹²⁾.

Art. 1101 ne făcând nici o deosebire, poate să și primească aplicație chiar în caz când creditorul execută pe debitorul său în baza unui act autentic investit cu formula executorie. Debitorul va putea, în asemenea caz, să se adreseze la tribunale pentru a dobîndi un termen, spre a opri execuțiunea urmărilor, după cum se exprimă art. 1101, § 2. Acești termeni presupun, în adevăr, că tribunalul este sezisat din partea debitorului de o contestație la urmărirea ce i se face în baza unui titlu executor. Spiritul legii fiind de a veni în ajutorul debitorului nenorocit și de bună credință, pe care niște împrejurări serioase și neatârinate de voința lui îl împiedică de a și plăti datoria, puțin importă titlul în virtutea căruia se face urmărirea⁽¹³⁾.

⁽¹⁰⁾ «Când se va hotări de către judecată, dice art. 14, cap. 8 din Codul lui Andr. Donici, ca să plătească cineva datoria către altul și va cere vadea, i se dă soroc de patru luni de zile pentru ca să nu și vîndă fără preț din ale sale»; și art. 15 de sub același cap. din același Cod adaugă: «Cu puterea stăpînirii nu se pot da vadele îndatoritului spre plata datoriilor, de cât numai când va da chizeș platnic pentru plata datoriei cu și hotărîtă, sau când va fi cu primirea tuturor creditorilor». În cât privește dreptul vechiu fr., veđi Pothier, II, 536. Demolombe, XXV, 587; ear în privința dreptului roman, veđi L. 16, § 1, Dig., 16, 2, *De compensationibus*; L. 21, Pr., Dig., 5, 1, *De judiciis*; L. 31, Dig., 42, 1, *De re iudicata*; L. 21, § 1, Dig., 13, 5, *De pecunia constituta*, etc.

⁽¹¹⁾ Această împrejurare face ca termenul de grație să fie criticat de unii autori, pentru că, după eum foarte bine dic T. Huc și Orsier (*Le Code civil ital. et le Code Napoléon*, I, p. 252), nimic nu poate să întărească plata, afară de buna voință a însuș creditorului. Veđi și Acollas (II, p. 879), care dice că dispoziția art. 1101 este străină de rațiune și de justiție. Societatea nouă n'are ce face cu pomană judecătorului, dice acest autor; ei nu i trebuie de cât justiție (*loco cit.*, nota 3). De aceea, dispoziția art. 1101 n'a fost reprodușă în Codul spaniol de la 1889, în Codul portughez de la 1867 (art. 721), în Codul german, în Codul federal al obligațiilor (Elveția), în Codul italian, etc. Acest din urmă Cod n'a menținut termenul de grație de cât în cazul desființării contractului prin efectul condiției resolutorie (art. 1165, § 3 C. ital., 1021, in fine C. rom.).

⁽¹²⁾ Baudry, II, 1034. T. Huc, VIII, 34. Laurent, XVII, 572. Garsonnet, *op cit.*, III, § 560, p. 578. Pand. fr., *Oblig.*, I, 3279.

⁽¹³⁾ Cpr. C. București, și Cas. rom. *Dreptul* din 1885, No. 86.

Debitorul urmărit în baza unei hotăriri definitive, nu poate însă dobîndi un termen de grație, pentru că o hotărire definitivă nu mai poate fi modificată nici de judecătorul care a dat-o, nici de altul. Judecătorul fiind, în adevăr, desezisat prin hotărîrea ce a dat, nu mai poate să modifice dispozițiile sale⁽¹⁴⁾. Debitorul odată condamnat, fără a fi dobîndit în cursul procesului termenul prevăduț de art. 126 Pr. civ., nu poate decî dobîndi alt termen pe cale de contestație la urmărire, sau după o cerere a sa verbală. Este adevărat că tribunalele pot une-orî fi chemate a judeca cererile incidente, opozițiile și toate cele-lalte contestații ce s'ar rădica cu ocasiunea executărei hotărîrelor pronunțate de dînsese (art. 400 Pr. civ.), însă acest principiu, relativ numai la dificultățile ce s'ar rădica cu ocasiunea executărei, nu poate să le confere facultatea de a rădica părței câștigătoare drepturile dobîndite în baza unei hotăriri definitive pronunțate în favoarea ei⁽¹⁵⁾.

Debitorul urmărit, în materie imobiliară, în baza unei hotăriri definitive, care, după cât am vėduț, n'ar mai putea cere un termen de grație, are însă facultatea, înainte de a se pronunța ad-

Bulet. S-a II, anul 1886, p. 83. Cas. fr. D. P. 93. 1. 33. Trib. Putna (T. P. Cudalbu făcînd funcțiunea de președ.). *Dreptul* din 1895, No. 70 C. Paris, Colmar și Alger. D. P. 52. 2. 239. D. P. 64. 5. 276. Thiry, III, 50. Mourlon, II, 1348, 1349. Baudry, II, 1033. Demolombe, XXV, 594. Répert. Dalloz, *Supplém.*, *Oblig.*, 726. F. Herman, III, art. 1244, No. 28 urm. Vigié, II, 1450. Acollas, II, p. 880. Marcadé, IV, 695. Pand. fr., I, 3245 urm. Laurent, XVII, 579 urm. Aubry et Rau, IV, § 319, p. 165, t. și n. 29. Demante, V, 183 bis VI urm. T. Huc, VIII, 34. Larombière, III, art. 1244, No. 23. Massé-Vergé, III, § 561, pag. 429. Carré-Chauveau, *op. cit.*, I, Q. 524, p. 615. Garsonnet, *Pr. civ.*, III, § 561, n. 581. Rodière, *Compét. et procédure*, I, p. 274. — *Contrà*. Duranton, XII, 80. Boncenne, *Th. de la procéd.*, II, p. 518. Boitard et Colmet-d'Aage, I, 256. Rolland de Villargues, Répert., *Acte auth.*, 88 și *Terme*, 17. Bioche, *Dictionn. de procéd.*, V^o *Délai*, 55, Teste, *Encyclopédic du droit*, V^o *Acte auth.*, 28, Veđi asupra acestei controverse, G. Tocilescu, *op. cit.*, II, 145 bis.

⁽¹⁴⁾ «*Judex postquam semel sententiam dixit, postea judex esse desinit*». L. 55, Dig. 42, 1, *De re iudicata*.

⁽¹⁵⁾ Cpr. C. Paris. D. P. 72. 2. 71. Sirey, 72. 2. 131. Trib. Prahova (Al. Panaitescu președ.). *Dreptul* din 1895, No. 66. T. Huc, VIII, 34, p. 53. Aubry et Rau, IV, § 319, p. 165, t. și n. 30. Al. C. Șendre, *Pr. civ.*, I, partea II, p. 771, No. 672. Répert. Dalloz, *Supplém.*, *Oblig.*, 727. Tocilescu, *op. cit.*, II, 126. Demolombe, XXV, 596. Larombière, III, art. 1244, No. 29. Pand. fr., I, 3250. Laurent, XVII, 578. Bioche, *op. cit.*, V^o *Délai*, 84. Demante, V, 183 bis VI. Boitard et Colmet-d'Aage, *Pr. civ.*, I, 256. Carré-Chauveau, *op. cit.*, I, p. 617. Q. 525. Garsonnet, *Pr. civ.*, III, § 558, p. 572, t. și n. 9. Baudry, II, 1033. — *Contrà*. C. Dijon, 8 Ianuar, 1817. Répert. Dalloz, V^o *Jugement*, p. 354, n. 1. Această decizie este însă criticată de toți autorii. — Curtea noastră supremă a decis de asemenea că judecătorii sunt în drept a acorda termene de grație, chiar când debitorul este urmărit în baza unei sentințe, motivul de umanitate fiind în toate casurile acelaș (Bulet. S-a II, anul 1886, p. 83). Această decizie face însă o greșită aplicare a legii.

judicarea provisorie⁽¹⁶⁾, de a justifica, prin contracte de arendă autentice, că venitul curat al imobilelor sale pe timp de un an este de ajuns pentru plata capitalului datoriei, dobânzilor și cheltueților, și în asemenea caz, tribunalul *va putea*⁽¹⁷⁾ să suspende urmărirea, dacă debitorul dă delegațiune creditorului de a percepe acest venit (art. 1831 C. C., 502 Pr. civ.⁽¹⁸⁾).

Art. 1101 permițând judecătorilor de a da debitorilor nenorociți mici termene de grație *pentru considerațiunii de umanitate*, adică de interes general, se decide în genere că renunțarea de mai înainte la beneficiul acordat de art. 1101 este nulă și că judecătorii ar putea, prin urmare, să uzeze de facultatea ce le dă legea, cu toată renunțarea debitorului (art. 5)⁽¹⁹⁾.

De câte ori judecătorii, în aprecierea lor suverană, nesupusă nici unui control, dacă hotărârea lor este motivată în fapt, găsesc cu cale de a acorda debitorului un termen de grație, ei vor hotărâ și întinderea acestui termen, care, în principiu, va trebui să aibă o durată certă și să fie determinat. S'a decis une-ori că termenul poate să aibă drept limită sfârșitul unei proceduri⁽²⁰⁾; însă această soluțiune este departe de a fi juridică, pentru că un termen nedeterminat nu este mic, după cum voește art. 1101. Și apoi, asemenea termen micșorează în mod simțitor valoarea creanței în mânele creditorului, care, din această cauză, n'ar găsi un preț favorabil spre a o vinde⁽²¹⁾.

Termenul de grație curge din ziua pronunțării sentinței, când este dată în contradictoriu; și din ziua înmânării, când este dată în lipsă (art. 127 Pr. civ.)⁽²²⁾. Dacă s'a făcut apel, ter-

⁽¹⁶⁾ Cas rom., S-a II, Bulet. anul 1891, p. 1269.

⁽¹⁷⁾ Oferta debitorului de a delega toate veniturile imobilelor sale creditorului urmăritor, nu obligă pe tribunal ca să suspende urmărirea, această măsură fiind cu totul lăsată la aprecierea sa suverană. Cas. rom. S-a II. Bulet. 1891, p. 267.

⁽¹⁸⁾ Cpr. asupra acestei dispozițiunii de favoare, Garsonnet, Pr. civ., III, § 561, *in fine*, p. 582, 583.

⁽¹⁹⁾ Baudry, II, 1034. T. Huc, VIII, 34. Demolombe, XXV, 592. Laurent, XVII, 571. Marcadé IV, 694. G. Tocilescu, Pr. civ., II, 144. Al. C. Șendre, Pr. civ., partea II, 674. Garsonnet, Pr. civ., III, § 560, p. 570, t. și n. 9. Glasson sur Boitard, Pr. civ., ed. a 15-a, I, p. 269, n. 1. Carré-Chauveau, op. cit., I, Q. 529. Rodière, Compét. et procéd., I, p. 274. C. Colmar, D. P. 52. 2. 238. C. Galatz, Curierul jud. din 1895, No. 7. — *Contrà Vigié*, II, 1451. Demante, V, 183 bis IX. Larombière, III, art. 1244, No. 28. Aubry et Rau, IV, § 319, p. 164, t. și n. 26. C. Bordeaux, 23 Iulie 1838. Répert. Dalloz, Oblig., 1773, n. 1 și Sirey, 39. 2. 147. Veđi asupra acestei controverse, Pand. fr., Oblig., I, 3260 urm.

⁽²⁰⁾ Cpr. Cas fr., 14 Mai 1838. Répert. Dalloz, Dispositions entre vifs, 1802, n. 2.

⁽²¹⁾ Cpr. T. Huc, VIII, 34.

⁽²²⁾ Cpr. asupra art. 127 Pr. civ., Al. C. Șendre, op. cit., 675, p. 776 urm. Tocilescu, op. cit., II, 147. În Proiectul Codului de proced. a D-lui Ministru C. G. Dissescu, art. 127 este desființat cu totul.

menul curge din ziua în care s'a confirmat sentința tribunalului.

În cât privește efectele termenului de grație, art. 1101 prevede că lucrurile rămân în starea în care se găsesc (*restent en état*), ceea ce însemnează că actele de urmărire rămân valide, ele fiind numai în suspensie și creditorul neavând nevoie de a le reîncepe din nou, dacă debitorul a lăsat să treacă termenul fără să plătească.

Din cele mai sus expuse rezultă următoarele consecințe:

1° Termenul de grație nu întrerupe cursul procentelor moratorii, care vor continua a curge în folosul creditorului din ziua cererii în judecată (art. 1088, § 2)⁽²³⁾;

2° Termenul de grație nu împiedică compensația legală de a avea loc (art. 1146), așa că dacă debitorul însuș a devenit, în lăuntru acestui termen, și el creditor al creditorului său, creanțele lor se compensează de drept (art. 1144), fără ca debitorul să poată invoca beneficiul termenului și să poată cere de la creditor, devenit în urmă debitorul său, plata creanței sale⁽²⁴⁾;

3° Termenul de grație nu împiedică pe creditor de a face acte conservatorii, ci numai acte de executare. Aceasta este atât de evident, în cât art. 125 din procedura fr., care o spune anume, a fost eliminat de legiuitorul nostru ca de prios. Astfel, creditorul va putea, în lăuntru termenului de grație, să se opue la punerea pecheștrii asigurător (art. 610 Pr. civ.), etc., aceste acte și altele de asemenea natură neaducând nici un prejudiciu debitorului⁽²⁵⁾.

Unii acordă creditorului chiar dreptul de a procedea la o poprire, considerând-o ca un act con-

⁽²³⁾ Din contra. termenul de drept împiedică curgerea acestor procente, pentru că nu poate să fie vorba de procente moratorii cât timp debitorul are termen, ci numai de procente convenționale. În această privință termenul de grație se deosebește deci de acel de drept. Cpr. Al. C. Șendre, Pr. civ., I, partea II, 686. Garsonnet, Pr. civ., III, § 559, p. 575 urm. G. Tocilescu, op. cit., 148. Boitard, Colmet-d'Aage et Glasson, Pr. civ., I, 259.

⁽²⁴⁾ Din contra, termenul de drept împiedică compensația de a avea loc, pentru că ea nu se îndeplinește de cât între creanțe deopotrivă lichide și exigibile (art. 1145). «*Quod in diem debetur non compensabitur antequam dies venit quanquam dari oporteat*». (L. 7, Pr., Dig., 16, 2, *De compensationibus*). Aceasta este o altă deosebire care există între termenul de grație și acel de drept. Cpr. T. Huc, VII, 283 și VIII, 35. Al. C. Șendre, op. cit., 685. Garsonnet, op. cit., III, p. 576, § 559. G. Tocilescu, op. și loco cit. Pand. fr., I, 3283. Laurent, XVII, 583. Demolombe, XXV, 601. Boitard et Colmet-d'Aage, op. cit., I, 259.

⁽²⁵⁾ Cpr. T. Huc, VIII, 35. Al. C. Șendre, Tocilescu, op. și loco supra cit. Garsonnet, op. cit., III, § 559, p. 574. Larombière, III, art. 1244, No. 26. Pand. fr., I, 3285.

servator⁽²⁶⁾. Este cu neputință, țice T. Huc, ca termenul de grație, acordat debitorului, să poată în așa mod nimici dreptul creditorului, în cât el să peardă o avere pe care poprirea ar putea să i-o asigure. În acest sistem, poprirea este deci un act conservator permis creditorului⁽²⁷⁾.

Beneficiul termenului de grație fiind personal, poate fi acordat numai unuia din debitorii solidari și refuzat celor-l'alți, după cum el poate fi acordat tuturor, fără ca durata lui să fie aceiaș pentru toți.

De câte ori termenul de grație a fost acordat numai unuia din debitorii, el va folosi însă indirect și celor-l'alți în acest sens că creditorul nu va putea să-i urmărească de cât deducând din datorie partea contributivă a aceluși care l'a obținut; altfel termenul n'ar fi de nici un folos pentru acest din urmă.

Fidejursorul se va folosi de asemenea de termenul acordat debitorului principal; altfel el n'ar aduce nici un folos acestuia din urmă, pentru că îndată ce creditorul ar apuca pe fidejursor, aceasta ar avea regres contra debitorului (art. 1669)⁽²⁸⁾.

Termenul de grație poate fi acordat debitorului și chiar terțiului interesat sau neinteresat, care ar interveni spre a plăti în socoteala debitorului, fie în baza art. 1093, fie în vederea de a dobândi subrogațiunea legală sau convențională⁽²⁹⁾ de câte ori legiuitorul n'a dispus altfel, și el a dispus contrarul în materie de obligațiuni comerciale (art. 44 C. com.) și în materie de cambii (art. 312 C. com.).

Termenul de grație nu poate deci fi acordat nici în materie de obligațiuni comerciale (art. 44 C. com.)⁽³⁰⁾, nici pentru plata unei cambii (art.

⁽²⁶⁾ Chestiunea de a se ști dacă poprirea este un act de conservare sau de executare, este controversată în dreptul nostru, ca și în acel francez, și Proiectul D-lui Ministru C. G. Dissescu, pendent înaintea Camerelor, nu curmă după cât știm, această controversă.

⁽²⁷⁾ T. Huc, VIII, 35. Roger, *De la Saisie-arrêt*, 119. Boncenne, *Théorie de la procéd.*, II, p. 525. Toullier D. III, partea II, 673. Carré-Chauveau, *op. cit.*, IV, Q. 1926, p. 551. — *Contrà*. Laurent, XVII, 584. Larombière, III, art. 1244, No. 27. Delaporte, *Pand. fr.*, I, p. 131. Veđi și Demolombe (XXV, 604), care admite sau nu admite poprirea, după natura motivelor care au făcut pe judecătorii să acorde termenul de grație. Această părere este, în ori ce caz, inadmisibilă.

⁽²⁸⁾ Cpr. Larombière, III, art. 1244, No. 36. T. Huc, VIII, 35. *Pand. fr.*, I, 3289 urm.

⁽²⁹⁾ Cpr. Larombière, III, art. 1244, No. 37. *Pand. fr.*, I, 3291.

⁽³⁰⁾ Cpr. Trib. Prahova (Al. Panaitescu președ.). *Dreptul* din 1895, No. 66. — În Codul fr., se admite însă în genere că judecătorii pot, din contra, să acorde termen de grație în materie de obligațiuni comerciale, ca și în materi de obligațiuni civile. Lyon-Caen et Renault, *Dr. comm.*, III, 40. Laurent, XVII, 577. — *Contrà*. Toullier, D., III, partea II, 661. Termenul de grație nu are însă loc, nici după acest Cod, în materie de cambii (art. 135, 157, 187 C. com. fr.).

312 C. com.). În materie de cambii, mai cu samă, debitorul trebuie să fie tot-deauna în măsură de a plăti la timp, chiar dacă el n'ar fi comerciant, de oare ce legiuitorul n'a avut în vedere calitatea debitorului, ci natura datoriei⁽³¹⁾.

Cecurile sunt, în această privință, asimilate cambiilor (art. 366 C. com.)⁽³²⁾.

Osebit de art. 44 și 312 C. com., mai sunt și alte casuri în care termenul de grație nu poate fi incuviințat.

Ast-fel, acest termen nu poate fi acordat în casurile art. 1366, 1367 (pact comisoriu expres), 1370, 1374 C. C., etc.

Art. 1366 prevede cazul în care vândătorul unui imobil cere resilierea vânzării și este în pericol de a perde lucrul și prețul, când, de ex., cumpărătorul devine insolubil sau degradează ori denaturează imobilul cumpărat; ear art. 1367 prevede cazul în care contractul este resiliat de drept prin însuș faptul neîndeplinirii obligațiunei debitorului. În asemenea caz, judecătorii nu pot, cu bună samă, să acorde nici un termen debitorului, pentru că ei nu resiliază contractul, ci constată numai resilierea, care se îndeplinește prin convenția părților⁽³³⁾.

Judecătorii mai sunt încă opriți de a acorda termene de grație pentru plata anuităților datorite creditelor funciare (art. 54 L. din 6 April 1873)⁽³⁴⁾.

În fine, debitorul nu poate să obție termene de grație în casurile prevăzute de art. 128 Pr. civ., în care casuri el perde chiar termenele ce i se acordase.

⁽³¹⁾ Cpr. Lyon-Caen et Renault, *op. cit.*, IV, 287, n. 2 și 291. — *Contrà*. Bédarride, *Lettre de change*, I, 281 și II, 449.

⁽³²⁾ Cpr. Lyon-Caen et Renault, *op. cit.*, III, 40, p. 38.

⁽³³⁾ Cpr. T. Huc, VIII, 25, în fine. Garsonnet, *op. cit.*, III, § 561, *ab initio*, p. 580. C. Alger. D. P. 93. 2. 294. — Când însă în contract nu se prevede resilierea de drept, justiția poate, după împrejurări, să acorde un termen debitorului. C. București. *Dreptul* No. 62 din 1895.

⁽³⁴⁾ Aceiaș soluție este admisă și în Franția (Decret din 28 Fevr. 1852, art. 26). Veđi Garsonnet, *op. cit.*, III, § 561, p. 581. Institutele de credit, pentru a putea funcționa regulat, se bucură de mai multe privilegii statornicite prin legea organică din 1873. Astfel, contrar art. 455 urm. Pr. civ., plata anuităților nu poate fi poprită prin nici o opozițiune, numai Statul având un drept de precădere pentru acoperirea impozitelor (art. 55 L. din 1873); Prin derogare de la art. 1099 C. C., o opozițiune la plata capitalului și dobândilor nu este admisă, afară numai în caz de perderea scrisurilor (art. 50); Prin derogare de la legea din 9 Dec. 1882, dobânda poate fi rădicată până la 10% (art. 36); Prin derogare de la art. 1786 C. C., ipotecile constituite în favoarea societăței n'au trebuință de a fi reînnoite (art. 87); Avera mobilă sau imobilă a societăței Creditului funciar nu poate fi sechestrată (art. 88); Creanțele ipotecare ale societăței nu sunt supuse legilor falimentelor (art. 89); Toate actele societăței sunt scutite de ori ce drept de timbru, înregistrare și alte impozite (art. 90), etc. Cpr. Ionescu-Dolj, *Curierul judiciar* din 1899, No. 13, p. 100, n. 6. Veđi asupra Creditului funciar, lucrarea amicului nostru Gr. Vulturescu, *Despre societățile de Credit funciar și instituirea lor în România* (București, 1889).

Casurile în care judecătorii nu pot să acorde debitorului termene de grație, sau mai bine zis, în care acesta pierde termenele ce i se acordase, căci, în acest text, este mai mult vorba de pierderea sau revocarea termenului de grație, de cât de neacordarea lui, sunt în număr de cinci :

Debitorul pierde termenul de grație

1° Când bunurile lui se vând după cererea altor creditori. Pentru ca această decădere să aibă loc, este de ajuns ca vîndarea să fi fost ordonată de tribunal, fără a se aștepta efectuarea ei⁽⁸⁵⁾. Ar fi fost nedrept, în adevăr, ca creditorul pus, de o cam dată, în inacțiune prin admiterea termenului de grație, să stea cu brațele încrucișate, pe când ceilalți creditori ar vinde averea debitorului comun. Averea creditorului formează, în adevăr, gajul tuturor creditorilor săi (art. 1718, 1719) ;

2° Când debitorul este în stare de faliment, sau de insolabilitate notorie, sau *de obște cunoscută*, după cum se exprimă Proiectul d-lui Ministru C. G. Dissescu (art. 128 Pr. civ., 715 C. com., 1025 C. c.⁽⁸⁶⁾) ;

3° Când el se află în stare de contumacie (art. 470 urm. Pr. pen.). Rebeliunea contumacelui, pe de o parte, ear culpabilitatea sa, pe de alta, îl fac nedemn de favoare. Și apoi, absența sa prelungită și persistentă, reintoarcerea sa puțin probabilă și sechestrarea bunurilor sale (art. 476 Pr. pen.) rădică creditorilor garanția pe care le o dă legea⁽⁸⁷⁾ ;

4° Când este pus la închisoare. Este vorba, în specie, de închisoare la care debitorul ar fi fost condamnat numai pentru crime sau delict, ear nu și pentru contravențiunii polițienești, pentru că această închisoare este scurtă (15 zile cel mult) (art. 382 C. pen.) și nu împiedică pe debitor de a fi în capul afacerilor sale⁽⁸⁸⁾ ;

⁽⁸⁵⁾ Cpr. Al. C. Șendre, *op. cit.*, 677. — Vezi însă Tocilescu, *op. cit.*, II, 143.

⁽⁸⁶⁾ O strimțorare sau jenă momentană nu constituie starea de insolabilitate (C. București. *Dreptul* din 1895, No. 62), după cum ea nu constituie nici încetarea de plăți a unui comerciant. Lyon-Caen et Renault, *Dr. comm.*, VII, 54 urm. Calamandrei, *Del falimento*, I, 9. Cuzzi, *Il Cod. di comm. commentato*, VII, 5 urm. Vezi și C. N. Toneanu, *Falimentele*, I, partea I, p. 14, No. 12, care citează în acest sens o decizie a Curței din Galatz, S. a II, din 17 Iulie 1890, No. 20, nepublicată până în prezent.

⁽⁸⁷⁾ Cpr. Garsonnet, *Pr. civ.*, III, § 559, p. 578. Tocilescu, II, p. 363, No. 143. Șendre, *op. cit.*, 679. — Debitorul va putea însă face să se mențină termenul de grație, dacă reîntorcându-se, va șterge contumacia și va fi achitat (art. 483 Pr. pen.). Al. C. Șendre, *loco supra cit.*

⁽⁸⁸⁾ Cpr. Tocilescu, *op. cit.*, p. 363, n. 1. Șendre, *op. cit.*, 679. — Unii înțeleg însă prin închisoare și acea pronunțată pentru o simplă contravenție polițienească. Cpr. Mourlon, *Procéd. civ.*, 236. — În fine, după alți autori (Boitard et Colmet-d'Aage, *op. cit.*, I, 263. Garsonnet, *op. cit.*, III, p. 578, n. 24), textul ar fi înțeles a vorbi de închisoarea pentru datorii (constrângere corporală), părere care, în orî ce caz, la noi, este inadmisibilă, pentru că constrângerea corporală nu există, deși legea din 24 Sept. 1864 n'a fost abrogată. Vezi articolul nostru publicat în *Curierul judiciar*, No. 3 din 9 Ianuar 1900.

5° Când nu a dat garanțiile promise (art. 128 Pr. civ., 1646 C. C.), sau când, prin culpa orî faptul seî, a micșorat asigurările date prin contract (art. 128 Pr. civ., 1025 C. C.). De ex., debitorul a constituit creditorului o ipotecă asupra unui imobil, pe care în urmă l'a distrus, etc.

În toate aceste casuri, creditorul se va adresa la judecătorul de pace, la tribunalul său Curtea care a dat termenul de grație, și judecătorii, în contradictor, vor revoca sau vor menține termenul, după cum debitorul se află sau nu se află în casurile prevăzute de art. 128 Pr. civ. și 1025 C. C.⁽⁸⁹⁾ ;

Am examinat aproape toate controversele la care termenul de grație poate să dea loc, pentru că el este la ordinea zilei, din cauza crizei înspăimântătoare care bîntue țara noastră. Remâne acum să cercetăm dacă soluția admisă de majoritatea Curței din Iași, este juridică. Decisia mai sus reprodușă pune în principiu că termenul de grație, pe care judecătorii fondului, în aprecierea lor suvereană, pot să'l încuviințeze, fiind o măsură de umanitate și de ordine publică, poate fi acordat unui debitor nenorocit și de bună credință, după cererea sa orală, chiar când el este urmărit în baza unui act autentic, investit cu formula executorie, și aceasta fără ca debitorul să aibă nevoie de a face o contestație la urmărire conform art. 400 urm. și 525 Pr. civ.

Nu împărțăm acest mod de a vedea. În adevăr, trebuie să distingem cazul în care termenul de grație este cerut și poate chiar fi acordat din oficiu în cursul judecăței, de acel în care el este cerut cu ocazia unei urmăriri îndreptate contra debitorului, în baza unui titlu executor.

În cazul întâi, nu se cere absolut nici o formalitate, și prin urmare, nici chiar o cerere scrisă; în cazul al doilea însă, trebuie o contestație la urmărire. Aceasta rezultă, după părerea noastră, din art. 1104 C. C., care prevede că judecătorii pot să oprească execuțiunea urmăririlor îndreptate contra debitorului, lăsând lucrurile în *statu quo*. Orî, o urmărire, fie mobilă, fie imobiliară, nu poate fi oprită în baza unei cereri verbale, ci numai în baza unei contestațiuni sau opozițiuni scrise. Aceasta este rigoarea principiilor, principii, care, de altminterlea, au fost consacrate de însuși Curtea din Iași prin deciziuni anterioare ; și dacă de astă dată s'a admis soluția inversă, cauza este că majoritatea Curței s'a lăsat a fi condusă mai mult de considerațiuni de echitate. Nu trebuie însă să punem echitatea mai presus de cât legea, atunci când această din urmă este formală.

D. Alexandresco.

⁽⁸⁹⁾ Cpr. Al. C. Șendre, *op. cit.*, 682.